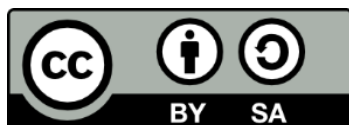

Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Ενότητα 10: Μαθητές με ιδιαιτερότητες

Βασιλική Γιαννούλη

Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Μαθητές με ιδιαιτερότητες

=μαθητές των οποίων η φυσική, νοητική ή συμπεριφορική απόδοση είναι τόσο διαφορετική από τη νόρμα – είτε υψηλότερη είτε χαμηλότερη – ώστε να απαιτούνται επιπρόσθετες υπηρεσίες για την ικανοποίηση των αναγκών τους =

Ανεπάρκεια =ο περιορισμός της λειτουργίας όπως η γνωστική επεξεργασία ή οι φυσικές ή αισθητηριακές ικανότητες

Αναπηρία =μια κατάσταση που επιβάλλεται σε ένα άτομο με ανεπάρκειες από την κοινωνία, το φυσικό περιβάλλον ή τη στάση του ιδίου

Αριθμός παιδιών ηλικίας 6-21 ετών ε.ε.α που εξυπηρετηθήκαν υπο την αιγίδα του Νόμου Ειδικής Αγωγής IDEA 2000 κατά το έτος 1999-2000

Τύπος	αριθμός	%
ΕΜΔ	2.861.333	50.50%
Διαταραχές λόγου	1.086.849	19.18%
Νοητική Υ	613.207	10.82%
Συναισθηματικές Δ	469.407	8.28%
Πολλαπλές Αναπηρίες	112.345	1.98%
Διαταραχές ακοής	71.539	1.26%
Ορθοπαιδικές Δυσλειπ.	71.264	1.26%

Αριθμός παιδιών ηλικίας 6-21 ετών ε.ε.α που εξυπηρετηθήκαν υπο την αιγίδα του Νόμου Ειδικής Αγωγής IDEA 2000 κατά το έτος 1999-2000

Τύπος	αριθμός	%
Άλλα προβλήματα Υ	253.795	4.48%
Διαταραχές όρασης	26.540	0.47%
Αυτισμός	65.396	1.15%
Τυφλοκώφωση	1.840	0.03%
Κρανιοεγκεφαλική Κ	13.843	0.24%
Αναπτυξιακή Υ	19.057	0.34%
Όλες ε.ε.α	5.666.415	100%

ΜΔ

ΕΜΔ = **διαταραχή** σε μία ή περισσότερες από τις βασικές ψυχολογικές διαδικασίες που εμπλέκονται στην κατανόηση ή τη χρήση του λόγου, προφορικού ή γραπτού - η οποία **διαταραχή μπορεί να εκδηλωθεί με ατελή ικανότητα ακρόασης, σκέψης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, ορθογραφίας ή επιτέλεσης μαθηματικών υπολογισμών**

Π.χ. αντιληπτικές ανεπάρκειες, εγκεφαλική κάκωση, ελάχιστη εγκεφαλική δυσλειτουργία, δυσλεξία αναπτυξιακή αφασία –

ένας τέτοιος όρος **ΔΕΝ περιλαμβάνει** προβλήματα μάθησης από διαταραχές όρασης, ακοής ή κινητικότητας, νοητικής υστέρησης, συναισθηματικές διαταραχές ή δυσμενών πολιτισμικών ή οικονομικών συνθηκών

ΜΔ

Διαταραχή Ομιλίας ή λόγου = η γλώσσα είναι ένα κώδικας που αποτελείται από κανόνες που διέπουν τη δόμηση, το νόημα, την ομαδοποίηση των λέξεων (προτάσεις) & την πραγματολογία – ένα άτομο με πρόβλημα στην πρόσληψη του λόγου δεν μπορεί να κατανοήσει το γλωσσικό κώδικα, ενώ ένα άτομο με πρόβλημα στην έκφραση του λόγου δεν έχει κατακτήσει τους κανόνες των κωδίκων επαρκώς ώστε να εκφράζει επαρκώς τις σκέψεις, ιδέες και συναισθήματα. Κάποιος που έχει ένα πρόβλημα ομιλίας μπορεί να χρησιμοποιεί τον ορθό γλωσσικό κώδικα αλλά το μήνυμα δεν προφέρεται σωστά – ο τραυλισμός & η τραχιά βραχνή φωνή ή έρρινη φωνή αποτελούν παραδείγματα προβλημάτων ομιλίας.

ΜΔ

Νοητική Υστέρηση =σημαντικούς περιορισμούς στην τρέχουσα λειτουργικότητα – νοητική λειτουργία σημαντικά κατώτερη της μέσης η οποία συνυπάρχει με σχετικούς περιορισμούς σε δύο ή περισσότερες περιοχές προσαρμοστικών δεξιοτήτων: **επικοινωνία, φροντίδα εαυτού, διαβίωση στο σπίτι, κοινωνικές δεξιότητες, χρήση ικανότητας, αυτοκατεύθυνση, υγεία & ασφάλεια, λειτουργικότητα στο σχολικό πλαίσιο, ελεύθερος χρόνος & εργασία** –

Η νοητική Υ εμφανίζεται πριν την ηλικία των 18 ετών

Ταξινομείται ως αφορά τον βαθμό στήριξης: **ασυνεχής, περιορισμένη, εκτεταμένη & διάχυτη στήριξη**

ΜΔ

Συναισθηματικές Δ = κατάσταση που παρουσιάζει ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά για **μακρά χρονική περίοδο** σε βαθμό που επηρεάζει δυσμενώς την εκπαιδευτική απόδοση του παιδιού

- **Αδυναμία μάθησης** η οποία δεν μπορεί να εξηγηθεί από νοητικούς, αισθητηριακούς ή παράγοντες υγείας
- **Αδυναμία δημιουργίας ή διατήρησης** ικανοποιητικών διαπροσωπικών σχέσεων με συνομηλίκους ή εκπαιδευτικούς
- **Ακατάλληλους τύπους συμπεριφοράς ή συναισθημάτων** υπο φυσιολογικές περιστάσεις
- **μια τάση ανάπτυξης σωματικών φόβων** που συνδέονται με προσωπικά προβλήματα ή σχολικά προβλήματα
- Ο όρος περιλαμβάνει παιδιά που είναι σχιζοφρενή αλλά **ΌΧΙ** παιδιά που είναι κοινωνικά δυσπροσάρμοστα (π.χ. διαταραχή αγωγής)

Ορθοπαιδικές δυσλειτουργίες =δυσλειτουργίες που οφείλονται σε συγγενή ανωμαλία (απουσία κάποιου μέλους) σε ασθένεια (πολιομυελίτιδα, φυματίωση των οστών) & σε άλλες αιτίες (εγκεφαλική παράλυση, ακρωτηριασμοί, κατάγματα ή εγκαύματα που προκαλούν συσπάσεις)

Αλλά προβλήματα υγείας =περιορισμένη δύναμη, ζωτικότητα ή εγρήγορση ή μια οξυμμένη εγρήγορση στα περιβαλλοντικά ερεθίσματα, με αποτέλεσμα περιορισμένη εγρήγορση όσον αφορά το εκπαιδευτικό περιβάλλον η οποία οφείλεται σε χρόνια ή οξεία προβλήματα υγείας όπως άσθμα, ΔΕΠ, διαβήτη, επιληψία, καρδιοπάθεια, αιμοφιλία, μολυβδίαση, λευχαιμία, νεφρίτιδα, ρευματικό πυρετό, δρεπανοκυτταρική αναιμία

Κώφωση & βαρηκοΐα = ακουστική ικανότητα που δεν τους εξασφαλίζει επαρκή ωφέλιμη ακοή, ακόμα & αν χρησιμοποιούν ακουστικά βαρηκοΐας, και δεν μπορούν να χρησιμοποιούν την ακοή ως πρωταρχική οδό για την πρόσβαση σε πληροφορίες –τα άτομα που είναι βαρήκοα μπορούν να επεξεργαστούν τις ηχητικές πληροφορίες συνήθως με την βοήθεια ενός ακουστικού βαρηκοΐας –ταξινόμηση κατά επίπεδα

- ✓ **Ήπια -15-40db** – δεν μπορεί να ακούσει ομιλία σε ήσυχο περιβάλλον σε κοντινή απόσταση
- ✓ **Μέτρια -40-60 db** – δεν μπορεί να ακούσει φυσιολογική ομιλία σε ήσυχο περιβάλλον σε κοντινή απόσταση
- ✓ **Σοβαρή -60-90 db** – δεν μπορεί να ακούσει ομιλία-ακούει μόνο δυνατούς θορύβους όπως ηλεκτρική σκούπα σε κοντινή απόσταση
- ✓ **Βαριά –πάνω από 90 db** – δεν μπορεί να ακούσει ομιλία – ακούει μόνο εξαιρετικά δυνατούς θορύβους –αλυσσοπρίονο σε κοντινή απόσταση

ΜΔ

Διαταραχές όρασης = α) μειωμένη όραση – επίπεδο όρασης το οποίο με τυπική διόρθωση εμποδίζει ένα άτομο στο σχεδιασμό και/ή στην επιτέλεση ενός έργου αλλά επιτρέπει ενίσχυση της λειτουργικής όρασης μέσω της χρήσης οπτικών ή μη συσκευών περιβαλλοντικών τροποποιήσεων και/ή τεχνικών

Β) η τύφλωση αφορά άτομα χωρίς λειτουργική χρήση της όρασης τα οποία πρέπει να εκπαιδευθούν μέσω της αφής & λοιπών αισθητηριακών καναλιών

ΜΔ

Αυτισμός = **αναπτυξιακή διαταραχή** η οποία επηρεάζει σημαντικά τη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία & την κοινωνική αλληλεπίδραση – γενικά εμφανής πριν την ηλικία των **3 ετών** η οποία επηρεάζει δυσμενώς την απόδοση ενός παιδιού – άλλα χαρακτηριστικά που συνδέονται με τον αυτισμό είναι η ενασχόληση με επαναληπτικές δραστηριότητες & στερεοτυπικές κινήσεις ή αντίσταση στην περιβαλλοντική αλλαγή ή την αλλαγή σε καθημερινές ρουτίνες και οι ασυνήθιστες αντιδράσεις σε αισθητηριακές εμπειρίες – **ο όρος είναι ακατάλληλος** όταν η εκπαιδευτική απόδοση ενός παιδιού επηρεάζεται δυσμενώς πρωτίστως επειδή το παιδί έχει σοβαρή συναισθηματική διαταραχή

ΜΔ

Τυφλοκώφωση = συνύπαρξη διαταραχών ακοής και κώφωσης –προκαλεί σοβαρές επικοινωνιακές & άλλες αναπτυξιακές & μαθησιακές δυσκολίες ώστε τα άτομα δεν μπορούν να εκπαιδευτούν κατάλληλα σε προγράμματα ειδικής αγωγής μόνο για παιδιά και νέους με διαταραχές ή σοβαρές ανεπάρκειες ακοής χωρίς συμπληρωματική βοήθεια για την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών αναγκών που οφείλονται σ αυτές τις διττές συνυπάρχουσες ανεπάρκειες

ΜΔ

Κρανιοεγκεφαλική κάκωση = κάκωση στον εγκέφαλο που προκλήθηκε από μια εξωτερική δύναμη & έχει ως αποτέλεσμα την ολική ή μερική λειτουργική ανικανότητα ή ψυχοκοινωνική διαταραχή ή και τα δύο η οποία επηρεάζει δυσμενώς την εκπαιδευτική απόδοση ενός παιδιού – ο όρος έχει εφαρμογή σε ανοικτές ή κλειστές κακώσεις της κεφαλής που έχουν ως αποτέλεσμα ελλείμματα σε έναν ή περισσότερους τομείς όπως γνώση, γλώσσα, μνήμη, ή προσοχή, συλλογισμό, ή αφαιρετική σκέψη, επίλυση προβλημάτων, αισθητηριακές, αντιληπτικές και κινητικές ικανότητες η ψυχοκοινωνική συμπεριφορά οι φυσικές λειτουργίες η επεξεργασία πληροφοριών και ο λόγος

ΜΔ

1992 AAMR- προσδιόρισε 4 βαθμούς σοβαρότητας της NY με σημείο αναφοράς το εύρος του ΔΝ:

➤ **ENY** – (ΔΝ 50-55 έως 70-75)

➤ **MNY** – (ΔΝ 35-40 έως 50-55)

➤ **SNY** – (ΔΝ 20-25 έως 35-40)

«Εκπαιδευσιμοι» – βασικές δεξιότητες έως 5^η Δημοτ.

«Ασκήσιμοι»- ανεξάρτητη αυτοφροντίδα & εργασιακές δεξιότητες

«Υπο επίβλεψη»- δέχονται τις υπηρεσίες ενός σχολείου

ΜΔ

Ορισμοί εντάσεων υποστήριξης 1992:

Ασυνεχής – υποστήριξη όταν και όπως χρειάζεται - είναι περιστασιακή όταν το άτομο δεν χρειάζεται πάντα υποστήριξη, ή βραχυπρόθεσμη υποστήριξη απαιτούμενη κατά τις μεταβάσεις στη διάρκεια της ζωής (απώλεια εργασίας ή μια οξεία κρίση υγείας) η ασυνεχής στήριξη όταν παρέχεται μπορεί να είναι υψηλής ή χαμηλής έντασης

Περιορισμένη – ένταση υποστήριξης που χαρακτηρίζεται από συστηματικότητα στην πάροδο του χρόνου, χρονικά περιορισμένη αλλά όχι διακοπτόμενη, ενδέχεται να απαιτεί λιγότερα μέλη προσωπικού και μικρότερο κόστος σε σύγκριση με πιο έντονα επίπεδα υποστήριξης (περιορισμένη κατάρτιση απασχόλησης ή υποστήριξης κατά την περίοδο μετάβασης από το σχολείο στην ενήλικη ζωή

ΜΔ

Εκτεταμένη = υποστήριξη χαρακτηριζόμενη από τακτική παρέμβαση σε κάποια τουλάχιστον περιβάλλοντα και χρονικά περιορισμένη (Π.χ. μακροχρόνια υποστήριξη της διαβίωσης στο σπίτι)

Διάχυτη = υποστήριξη που χαρακτηρίζεται από σταθερότητα και υψηλή ένταση, παρέχεται σε διαφορετικά περιβάλλοντα ενδεχομένως απαραίτητη για την επιβίωση η διάχυτη υποστήριξη τυπικά απαιτεί περισσότερα μέλη προσωπικού και ενέχει μεγαλύτερο βαθμό παρέμβασης από ότι η εκτεταμένη ή χρονικά περιορισμένη υποστήριξη

ΜΔ National Joint Committee on Learning Disabilities 1988

=γενικός όρος που αναφέρεται σε μια ανομοιογενή ομάδα διαταραχών που χαρακτηρίζονται από σημαντικές δυσκολίες στην κατάκτηση και χρήση της ακρόασης, της ομιλίας, της ανάγνωσης, της γραφής, του συλλογισμού ή του υπολογισμού – αυτές οι διαταραχές προέρχονται από το άτομο και είναι πιθανόν να εμφανιστούν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής – **με τις μαθησιακές δυσκολίες ενδέχεται να συνυπάρχουν προβλήματα συμπεριφοράς, αυτορρύθμισης, στην κοινωνική αντίληψη και την κοινωνική αλληλεπίδραση αλλά αυτά δεν συνιστούν από μόνα τους μαθησιακή δυσκολία** – οι **ΜΔ** είναι πιθανόν να εμφανιστούν μαζί με άλλες καταστάσεις ανεπάρκειας αλλά δεν είναι αποτέλεσμα αυτών

ΜΔ μερικά χαρακτηριστικά αυτών

- φυσιολογική νοημοσύνη ή ακόμα & χαρισματικότητα
- ασυμφωνία μεταξύ νοημοσύνης και απόδοσης
- καθυστερήσεις στην επίδοση
- ελλειμματική προσοχή ή εύκολη διάσπαση προσοχής
- υπερκινητικότητα / παρορμητικότητα
- ανεπάρκεια στο συντονισμό των κινήσεων και στην ικανότητα χωρικών σχέσεων
- δυσκολία στην επίλυση προβλημάτων
- αντιληπτικές ανωμαλίες όπως αντιστροφή γραμμάτων, λέξεων ή αριθμών
- δυσκολία στις αυτορρυθμιζόμενες δραστηριότητες
- Υπερβολική εξάρτηση από τον εκπαιδευτικό ή τους συνομηλίκους για την διεκπεραίωση εργασιών
- Ειδικές διαταραχές μνήμης σκέψης λόγου-ανώριμες κοινωνικές δεξιότητες –αποδιοργανωμένη προσέγγιση στην μάθηση

ΜΔ

Γενικές αρχές αποτελεσματικής διδασκαλίας σε παιδιά με ΜΔ =

- Έμφαση στην πρόληψη
- διδασκαλία δεξιοτήτων μάθησης του πώς να μαθαίνεις
- συχνή ανατροφοδότηση
- χρήση διδακτικών στρατηγικών που εμπλέκουν ενεργητικά τους μαθητές στο μάθημα
- χρήση αποτελεσματικών μεθόδων διαχείρισης της τάξης
- Συντονισμός των συμπληρωματικών υπηρεσιών με τη διδασκαλία στην τάξη

ΜΔ

ΔΕΠ = διαταραχή που χαρακτηρίζεται από δυσκολίες στη διατήρηση της προσοχής

εξαιτίας περιορισμένης ικανότητας συγκέντρωσης
–περιλαμβάνει παρορμητικές ενέργειες και
υπερκινητική συμπεριφορά

--- τα παιδιά με ΔΕΠ/Υ δεν πληρούν τις
προϋποθέσεις της ειδικής αγωγής εκτός και αν
έχουν και κάποια άλλη ειδική εκπαιδευτική
ανάγκη---

ΜΔ

Γενικές υποδείξεις για τον εκπαιδευτικό της γενικής τάξης ο οποίος έχει μαθητές με ΔΕΠ/Υ

- βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές κατανοούν όλους τους κανόνες & τις διαδικασίες της τάξης
- Σκεφτείτε που θα καθίσουν οι μαθητές αυτοί –ώστε να προλαμβάνεται η ΔΕΠ –να είναι κοντά στον εκπαιδευτικό
- τηρήστε τις αρχές της αποτελεσματικής διαχείρισης της τάξης
- δώστε ευκαιρίες στους μαθητές να είναι δραστήριοι
- κατανοήστε ότι ορισμένες συμπεριφορές δεν έχουν σκοπό την επίδειξη ανυπακοής –οι μαθητές είναι ανίκανοι να δείξουν αυτοσυγκράτηση

ΜΔ

- **αποφύγετε** την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης συμπεριφοράς το οποίο στηρίζεται κατά κύριο λόγο στη χρήση τιμωρίας η απειλών
- **ομαδοποιήστε** τους μαθητές με ΔΕΠΥ με σύνεση λαμβάνοντας υπόψη το σκοπό της ομάδας και τους άλλους μαθητές που θα συμμετέχουν σε αυτήν
- **εκπαιδεύστε** τους μαθητές να διαχειρίζονται οι ίδιοι τη συμπεριφορά τους –π.χ. αυτοπαρακολούθηση, αυτοαξιολόγηση, αυτοενίσχυση, & αυτοδιδασκαλία
- **Διατηρήστε** συνεχή επικοινωνία με τις οικογένειες των μαθητών χρησιμοποιώντας ημερήσιες κάρτες αναφοράς ή άλλα εργαλεία για τη γνωστοποίηση πληροφοριών
- **Συνεργαστείτε** με προσωπικό ΤΕ για σχέδια συμπεριφοράς & αντιμετώπισης διδασκαλίας

ΜΔ

Διαταραχές λόγου & ομιλίας =

Λόγος & ομιλία = συνώνυμοι όροι δεν ταυτίζονται

Λόγος = είναι η μετάδοση ιδεών με τη χρήση των συμβόλων & περιλαμβάνει το γραπτό λόγο, τη νοηματική γλώσσα, τις χειρονομίες & άλλους τρόπους επικοινωνίας εκτός του προφορικού

Η ομιλία αναφέρεται στο σχηματισμό και την ακολουθία των φθόγγων

Είναι πιθανόν κάποιος να έχει διαταραχή λόγου χωρίς να έχει διαταραχή ομιλίας

ΜΔ

Διαταραχές ομιλίας = προβλήματα προφορικής άρθρωσης τα οποία εμφανίζονται συχνότερα στα παιδιά που φοιτούν στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου - διαταραχές άρθρωσης (φωνολογική διαταραχή) με παραλείψεις, παραποιήσεις ή αντικαταστάσεις φθόγγων-

---ο εκπαιδευτικός της τάξης οφείλει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο παρά το γεγονός ότι ο λογοθεραπευτής είναι ο κατεξοχήν υπόλογος για την αντιμετώπιση των αυτών προβλημάτων – **η μακροπρόθεσμη ζημιά είναι ψυχολογική παρά φωνολογική**

--οι μαθητές με διαταραχές λόγου υφίστανται συχνά απόρριψη και πειράγματα – **ο εκπαιδευτικός πρέπει να λειτουργήσει ως πρότυπο αποδοχής, να είναι υπομονετικός με μαθητές που τραυλίζουν, δεν θα πρέπει ποτέ να τελειώνει την πρόταση ενός μαθητή ούτε να επιτρέπει σε άλλους να το κάνουν, θα πρέπει να θέτει τους μαθητές του σε σύντομες προφορικές απαντήσεις**

ΜΔ

Διαταραχή λόγου = ανεπάρκεια ενός ατόμου να κατανοεί τη γλώσσα και να εκφράζει ιδέες στη μητρική του γλώσσα –

Δυσκολίες στην κατανόηση της γλώσσας (διαταραχές πρόσληψης γλώσσας) ή στην επικοινωνία

Οι διαταραχές έκφρασης είναι πιθανόν να προκύπτουν από σωματικές βλάβες όπως διαταραχές ακοής ή ομιλίας

ΜΔ

Μαθητές με συναισθηματικές διαταραχές & διαταραχές συμπεριφοράς = οι μαθητές των οποίων η εκπαιδευτική απόδοση επηρεάζεται δυσμενώς για μακρά χρονική περίοδο και σε αξιοσημείωτο βαθμό από οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις

- αδυναμία μάθησης η οποία δεν μπορεί να εξηγηθεί από διανοητικούς αισθητηριακούς ή παράγοντες υγείας
- αδυναμία δημιουργίας ή διατήρησης ικανοποιητικών διαπροσωπικών σχέσεων με συνομηλίκους & εκπαιδευτικούς
- ακατάλληλους τύπους συμπεριφοράς ή συναισθημάτων υπό φυσιολογικές περιστάσεις
- Γενική διάχυτη διάθεση δυστυχίας ή κατάθλιψης
- τάση ανάπτυξης σωματικών συμπτωμάτων πόνων, ή φόβων που συνδέονται με προσωπικά ή σχολικά προβλήματα

ΜΔ

----οι σοβαρές & μακροχρόνιες συναισθηματικές & συμπεριφορικές διαταραχές ενδέχεται να είναι αποτέλεσμα πολυάριθμων πιθανών αιτιολογικών παραγόντων στη ψυχοσύνθεση και στην ανάπτυξη ενός ατόμου----

----η νευρολογική λειτουργία, οι ψυχολογικές διαδικασίες ένα ιστορικό προβλημάτων προσαρμογής, η έννοια του εαυτού και η έλλειψη κοινωνικής αποδοχής είναι όλοι παράγοντες που παίζουν ρόλο----

----πολλοί οικογενειακοί παράγοντες μπορεί να διαταράξουν την αίσθηση ασφάλειας και αυτοαξίας του μαθητή για μια χρονική περίοδο –οι αλλαγές στην οικογενειακή δομή, μπορεί να αφήσουν ένα παιδί θλιμμένο, θυμωμένο, ανασφαλές, αμυντικό με αίσθημα μοναξιάς, ιδίως στις περιπτώσεις διαζυγίου, μετακόμισης σε νέο κοινωνικό περιβάλλον έλευσης ενός μικρότερου αδελφού, απόκτησης θετού γονέα και θανάτου ή σοβαρής ασθένειας ενός μέλους της οικογένειας

ΜΔ

----ένα πρόβλημα με την αναγνώριση των διαταραχών συμπεριφοράς και των συναισθηματικών διαταραχών είναι ότι καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα συμπεριφορών από την τάση επιθετικότητας ή την υπερκινητικότητα ως την απόσυρση την αδυναμία δημιουργίας φιλικών σχέσεων

---επίσης τα παιδιά με συναισθηματικές διαταραχές έχουν πολύ συχνά άλλες ανεπάρκειες όπως μαθησιακές δυσκολίες ή νοητική υστέρηση & συχνά είναι δύσκολο να διακρίνουμε τι είναι πρωτογενές ή δευτερογενές----

----κοινά χαρακτηριστικά = χαμηλή ακαδημαϊκή επίδοση, κακές διαπροσωπικές σχέσεις και χαμηλή αυτοεκτίμηση-

ΜΔ

Μαθητές με διαταραχή διαγωγής = α) ανυπάκουοι, εγωιστές, ζηλιάρηδες, αυθάδης, αντιδραστικοί με καταστροφική συμπεριφορά & διάσπαση προσοχής

Β) Μαθητές με άγχος- απόσυρση

Γ) Μαθητές με ανωριμότητα

(στις 3 παραπάνω περιπτώσεις έχουμε δυσπροσαρμοστικές συμπεριφορές με προσωπική δυσφορία)

Μαθητές με κοινωνικοποιημένη επιθετικότητα

=επιθετικότητα εναντίον των άλλων – κακή κατάσταση στο σπίτι η οποία επιβραβεύει ή επιδεικνύει την επιθετική συμπεριφορά (*δεν ανταποκρίνονται στην τιμωρία και τις απειλές*)

ΜΔ

Μαθητές με απόσυρση & ανώριμη συμπεριφορά =
έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση & κατάθλιψη –έχουν λίγους φίλους, ή παίζουν με παιδιά μικρότερης ηλικίας –συχνά έχουν περίπλοκες φαντασιώσεις ή ονειροπολήσεις ή και πολύ κακή μεγαλοποιημένη αυτοεικόνα

Σωματικές διαταραχές =εγκεφαλική παράλυση, δισχιδής ράχη, τραύμα στο νωτιαίο μυαλό, μυική δυστροφία

Διαταραχές υγείας = επίκτητη ανοσοποιητική ανεπάρκεια, επιληψία, διαβήτης, κυστική ίνωση, δρεπανοκυτταρική αναιμία,, σωματική βλάβη από χημικές εξαρτήσεις

ΜΔ

Η απώλεια όρασης θεωρείται εσα μόνο όταν δεν είναι διορθώσιμη -1/1000 παιδιά έχει διαταραχή όρασης
---τα παιδιά με διαταραχή όρασης είναι τυφλά ή μερικώς βλέποντα---

---κατά το νόμο τυφλό παιδί = το παιδί του οποίου η οπτική οξύτητα είναι 20/200 ή μικρότερη στο ισχυρότερο μάτι ακόμα και με διόρθωση ή του οποίου το οπτικό πεδίο είναι σημαντικά πιο περιορισμένο από εκείνο ενός ατόμου με φυσιολογική όραση---

---τα άτομα με μερική όραση είναι εκείνα που έχουν όραση μεταξύ 20/70 & 20/200 στο ισχυρότερο μάτι με διόρθωση---

ΜΔ

Περισσότεροι του 80% των μαθητών που νομικώς θεωρούνται τυφλοί μπορούν να διαβάζουν βιβλία με μεγάλα ή κανονικά γράμματα – πολλοί μαθητές με απώλεια όρασης μπορούν να διδαχθούν με μια προσαρμογή του συνηθισμένου διδακτικού υλικού

----στις πιθανές ενδείξεις της απώλειας όρασης είναι =

- ✓ Το παιδί γέρνει συχνά το κεφάλι
- ✓ Το παιδί τρίβει τα μάτια του
- ✓ Τα μάτια του παιδιού είναι κόκκινα, με κρούστα ή δακρύζουν υπερβολικά
- ✓ Το παιδί αδυνατεί να διαβάσει μικρά γράμματα
- ✓ Το παιδί παραπονιέται για ζάλη και πονοκεφάλους

ΜΔ

Οι διαταραχές ακοής έχουν διάφορους πιθανούς βαθμούς από την πλήρη κώφωση έως ηπιότερα προβλήματα με την παροχή ακουστικών βαρηκοίας. Η ταξινόμηση ενός ατόμου με απώλεια ακοής βασίζεται στα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση του προβλήματος (από την χρήση ΕΝΓ έως τη χρήση ακουστικών).

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να ακολουθούν τις παρακάτω υποδείξεις =

ΜΔ

- ✓ τα παιδιά με προβλήματα ακοής θα πρέπει να κάθονται σε μπροστινά θρανία ελαφριά μακριά από το κέντρο προς τα παράθυρα
- ✓ θα πρέπει να κάθονται σε μπροστινή γωνιακή θέση ώστε το ισχυρότερο αυτί να είναι προς το μέρος του εκπαιδευτικού
- ✓ ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να μιλάει στο επίπεδο των ματιών το μαθητή
- ✓ να μεταδίδει σημαντικές πληροφορίες & οδηγίες αντικρίζοντας τους μαθητές
- ✓ Να μη χρησιμοποιεί υπερβολικές κινήσεις χειλιών
- ✓ Να μάθουμε πώς να βοηθάμε ένα παιδί που φορά ακουστικά

ΜΔ

Χαρισματικότητα =οριζόταν άλλοτε σχεδόν αποκλειστικά με σημείο αναφοράς έναν ανώτερο ΔN ή μια ανώτερη αποδεδειγμένη ικανότητα όπως μια εξαιρετική επίδοση στα μαθηματικά ή στο σκάκι όμως ο σύγχρονος ορισμός περικλείει μαθητές με ανώτερες ικανότητες σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων συμπεριλαμβανομένων των τεχνών

Ο υψηλός ΔN θεωρείται ακόμη μέρος του ορισμού των χαρισματικών & ταλαντούχων παιδιών με ΔN άνω του 130

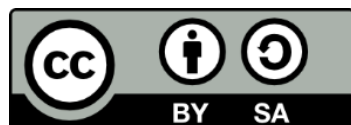
-----Ωστόσο ορισμένες ομάδες μαθητών δεν αναγνωρίζονται αρκετά συχνά ως χαρισματικοί και ταλαντούχοι και σε αυτές συμπεριλαμβάνονται τα κορίτσια, οι μαθητές ε.ε.α, οι μαθητές με χαμηλή επίδοση και οι μαθητές που ανήκουν σε φυλετικές ή εθνικές μειονοτικές ομάδες-----

ΜΔ

Η νομοθετική πράξη 1978 περι χαρισματικών & ταλαντούχων παιδιών δήλωνε ότι είναι τα παιδιά τα οποία αναγνωρίζεται ότι διαθέτουν αποδεδειγμένες ή δυνητικές ικανότητες που δίνουν ενδείξεις δυνατοτήτων υψηλής επίδοσης σε τομείς όπως διανοητική, δημιουργική, ειδική ακαδημαϊκή ή ηγετική ικανότητα ή στις παραστατικές ή τις εικαστικές τέχνες οι οποίες χρήζουν ως εκ τούτου υπηρεσιών ή δραστηριοτήτων που δεν παρέχονται κανονικά από το σχολείο

---τα πιο κατάλληλα προγράμματα θεωρούνται τα προγράμματα επιτάχυνσης & όχι του εμπλουτισμού –αυτό οφείλεται στο ότι οι δραστηριότητες εμπλουτισμού όπως η δημιουργικότητα & οι δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων είναι δύσκολο να μετρηθούν---

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

